

Odpustíte, vysokovážený pane Prezidente, že na prípis Vašej ct[enej] kancelárie zo dňa 8. X. len dnes odpovedám, príčina toho je, že teraz pred voľbami¹ mnoho chodím po vidieku, a tak som ten dopis len dnes dostal k rukám. Naň teda hneď odpovedám.

Úprimne Vám zoznám, že som od Vás, vysokovážený pane Prezidente, inú odpoveď čakal, – odpoveď asi toho znenia, že nezodpovie pravde to, čo o Vás hovoria, akoby socialisticko-komunistický blok pod Vašou ochranou stál, ale nakoľko sú zjavy tu, komunisti s ich agitáciami skutočne prekračujú hranice, dal som patričnému fórumu pokyn, aby sa komunistické agitácie prísnejšie kontrolovali.

Takúto odpoveď som čakal, žiaľ dostal som inú, dľa ktorej Vy, vysokovážený pane Prezidente, chcete vyšetrovať a žiadate odo mňa, aby som Vám zdelil patričné úrady, ktoré nám tú omračujúcu odpoveď dali.

Mojím úmyslom nebolo, aby som s mojím dopisom prípadne iných ohováral, ale aby som Vás upozornil, že aké chýry kolujú o Vás a aby sa, čo sa komunistov týče, náprava stala.

Z Vašej odpovedi vyrozumiem ďalej, že ste môj dopis ráčil zle rozumieť, nakoľko ste asi tej mienky, že sme my hádam písomne upozornili naše kompetentné úrady na komunistické prechmaty a tieto že nám písomne dali otáznu odpoveď. Nie. To je mýlka.

My sme patričné fórumy v súkromných rozhovoroch upozornili na tieto nesprávnosti a tieto, ač práve nám dali za pravdu, predsa proti komunistom nič nepodnikli.

S týmto súvisne istá denná tlač stále tak píše, že sa z nej medzi riadkami mnou uvedená mienka dá vypočítať, menovite že sa v našom štáte politický smer „napravo“ hlavne tohoto najkrajnejšie krídlo fašizmus – ktorý ináčej štát podporuje – stále prenasleduje a naproti tomu politický smer „naľavo“, že sa podporuje a tohoto krajnému krídlu komunizmu – ktorý štát neuznáva – že sa nič nestane, lebo že je vraj pod vyššou ochranou.

Negatívne chovanie sa našich úradov, túto medzi riadkami vyčítať sa dajúcu mienku len potvrdzuje a následok toho je, že sa utvorila v širokej verejnosti tá mnou uvedená mienka.

Poznamenávam ale, že k tomuto mylnému pochopeniu celého odstavcu som aj ja, potažne moja kancelária, ktorá koncept môjho dopisu odpísala, tiež prispeli, lebo pri odpise tohoto odstavcu omylom boli nasledovné slová: „a z dennej tlače“ vynechané, čo som pri prečítaní aj ja prezrel. Celá veta má teda znieť: „Upozornili sme, vysokovážený pane Prezidente, na tieto zjavy aj naše úrady, ba dokonca aj naše ministerstvo spravodlnosti a vnútra a žiadali sme nápravu, a tu ako aj z dennej tlače na naše najväčšie prekvapenie dostali sme atď.“, ako je v odstavci, Vám odoslanom, uvedené.

Prosím teda túto chybu v známosť vziať.

Končím, vysokovážený pane Prezidente, s tým, že môj úmysel bol Vás dobromyseľne upozorniť na neprípustné zjavy komunistickej agitácie a žiadať nápravu. – Ak Vy, vysokovážený pane Prezidente, na miesto nápravy chcete dať vyšetrovať, tak za lepšie uznám

ten dopis radšej späť stiahnuť a prosím Vás považujte ten za neodoslaný a komunisti pravda proti tej republike nech len ďalej agitujú.

Ostávam

s prejavom najdokonalejštej úcty

Vám oddaný:

Dr. Ludevít Labaj,

poslanec a predseda Všeodborového združenia
slov[enských] krest[anských] soc[ialistických] robotníkov.

Ružomberok, dňa 14./X. 1927.

DOPIS

AKPR, f. KPR, inv. č. 893/I, k. 102. Opis, strojopis.

AKPR, f. KPR, protokol T, sign. T 576/22, k. 96. Opis, strojopis.^b

- a – Adresováno: Vysokovážený pán Tomáš G. Masaryk, prezident Čsl. Republiky v Topolčiankách.
b – Na dokumentu vlastnoruční poznámka prezidentova tajemníka dr. Vladimíra Kučery perem: „Hlásil. – (tázal jsem se výslovně, nemám-li kopii poslat ministru vnitra a spravedlnosti, zatím ne, rozhodl prezident.) 17/X 27. Kuč.“
1 – Míňeny volby do obecních zastupitelstev. ◀

K. Zay T. G. Masarykovi
[s. l., prosinec 1927]^a

/161

Vánoční list k panu prezidentovi Masarykovi.

Slovutný Pane Prezidente!

Jsou Vánoce, svátek lásky. Dnes večer miliony dětí s plesajícím srdcem očekávají, že co jim nadělí Ježíšek, děti, kteří [!] jsou šťastnými, poněvadž neokusily dosud bídy života. Jsou však také ubozí sirotci, kteří mezi cizími lidmi, v tmavých, studených bytech pohromadě zimou se [c]hvějí, děti, jichž iluze život nemilosrdnou rukou rozbil, kteří znají, [!] že nemají co očekávat od Ježíška.

Za osm dní rozední se první den roku 1928, první den toho roku, ve kterém Československá republika desáté výročí svého trvání oslavovati bude a v kterém roku, podle vašich slov, Pane Prezidente, má se revidovati vše, co při vybudování republiky se dalo, a mají se napravit chyby, které snad při té velké práci se staly. Zda, Pane Prezidente, když tyto slova jste vyřkl, myslil-li jste na nás, Maďari Československa [!], na nás, kteří nyní ve vánočních svátcích procítíme, že náš osud nějak velmi podobá se osudu sirotků, kteří také nedovedou se radovati Vánocům.